

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Ministerit

Pohjoismaiden neuvosto
v/Larsson, Lars Mejern

Viitteenne

Viitteemme

Päivämäärä

21/1122-

12. kesäkuuta 2021

Vastaus - Kirjallinen kysymys Norjan hallitukselle Ruotsista viikoittain Norjassa käyvien työntekijöiden tilanteesta

Pohjoismainen yhteistyö on yksi maailman laajimmista alueellisen yhteistyön muodoista. Yhteispohjoismaisilla työmarkkinoilla on pitkät juuret ja perinteet, ja laaja yhteistyö on ollut maillemme hyödyksi jo vuosikymmenien ajan. Koronapandemia ja siihen liittyvät kansalliset toimet ovat tuoneet mukanaan haasteita ja vähentäneet tilapäisesti maiden välistä liikkuvuutta. Mutta pohjoismaista yhteistyötä se ei ole heikentänyt! Viranomaiset ovat tehneet tiivistä yhteistyötä koko viime vuoden, samoin kunkin maan pääministerit ja muut vastuuministerit mm. keskustellakseen koronapandemian seurauksista ja sen torjuntatoimista.

Kun koronapandemia puhkesi keväällä 2020, ryhdyttiin moniin väliaikaisiin toimiin, joilla pyrittiin estämään tartuntojen leviäminen sekä maan sisällä että korkeiden tartuntamäärien alueilta alhaisten tartuntamäärien alueille. Samalla annettiin myös suositus tarpeettomien rajanylitysten välttämiseksi. Tartuntojen kasvaessa virusvarianttien myötä ulkomaalaisten maahantuloa Norjaan kiristettiin entisestään. Se oli välttämätöntä tartuntariskin rajoittamiseksi. Rajoitukset ovat näin asettaneet eräät muista maista Norjaan tulevat työntekijät hyvin vaikeaan tilanteeseen. Pääsääntöisesti rajojen sulkeminen tarkoitti, että ainoastaan Norjan kansalaiset ja Norjassa asuvat ulkomaalaiset saivat tulla Norjaan. Yleiseen maahantulokieltoon tehtiin kuitenkin monia poikkeuksia mm. perhesyistä, hyvinvoinnin takia ja tiettyjä työpendelöijien ryhmiä varten, jotta Norjassa voitiin pitää yhteiskunta toiminnassa. Säännöt koskivat mm. ulkomaalaisia, joiden työ katsottiin välttämättömäksi yhteiskunnan kriittisten toimintojen ylläpitämisessä. Ruotsista ja Suomesta tulevaa Norjassa työskentelevää hoito- ja hoivatyön henkilöstöä koskevat myös poikkeussäännökset.

Rajaseudun yhtenäisten asuin- ja työssäkäyntialueiden työntekijät ja työnantajat huomioitiin avaamalla rajat päivittäiselle työmatkaperustelulle Ruotsista ja Suomesta Norjaan maanantaina 1. maaliskuuta 2021 tiukkoja testaus- ja valvontamenettelyjä edellyttäen. Edelleen on kuitenkin monia maahantulokiellon piiriin kuuluvia ja tulonsa menettäneitä, kuten viikoittain Ruotsista Norjaan tulevat työntekijät, jotka eivät kuulu päiväpendelöijä koskevien lievennettyjen rajoitusten piiriin. Toisin kuin raja-alueiden päiväpendelöijät, viikkopendelöijät voivat tulla kauempaa ja useista eri maista. Rajan sulkemisella on ollut heille merkittävät seuraukset. Jotkut heistä ovat norjalaisen työnantajan lomauttamia ja Norjan valtio maksaa heille päivärahaa. Mutta monet toiminnan täyttää käynnistymistä odottavat yritykset eivät hyväksy suljettuja rajoja työpoissaolon syyksi, jolloin lomautukselle ja sen myötä päivärahoikeudelle ei ole tarvittavaa perustetta. Hallitus on sen vuoksi ottanut käyttöön järjestelmän, josta maksetaan osittaista korvausta niille ulkomaisille työntekijöille, jotka kuluvat Norjan sosiaaliturvajärjestelmään ETA-sopimuksen tai muiden kahdenvälisen sosiaaliturvasopimusten nojalla ja jotka eivät pääse työpaikalleen Norjaan maahantulorajoitusten tähden. Korvaustaso on 70 % aina 6G-tasolle asti, suurin piirtein saman verran kuin mitä työntekijät olisivat saaneet lomautettuina. Muilta osin noudatetaan mahdollisuuksien mukaan väliaikaista sairauspäivärahaajärjestelmää.

Kansalliset tartuntojen torjuntatoimet ovat osuneet raskaasti sekä omaan väestöön että elinkeinoelämään. Tämä koskee kaikkia maita. Norjan ajoittain tiukat maahantulorajoitukset ovat aiheuttaneet elinkeinoelämälle suuria vaikeuksia hankkia työvoimaa pyörittämään taloutta pandemian aikana. Jatkossa rajoja avataan matkustamiselle siten, että vihreistä maista tulevat sekä kaksi rokoteannosta saaneet henkilöt ja covid-19-taudin puolen vuoden sisällä sairastaneet eivät joudu maahantulon jälkeen karanteeniin. Kun matkustus helpottuu, monet yritykset saavat tarvitsemaansa työvoimaa, kuten Norjassa erittäin arvostettuja ruotsalaisia työntekijöitä. Silloin myös monet työntekijät voivat palata työhönsä Norjaan. Tilannetta ei edelleenkään pystytä ennakoimaan, mutta toivomme osittaisen avautumisen tarkoittavan siirtymistä kohti normaalia.

Erilaisista Pohjoismaiden tekemistä kansallisista päätöksistä huolimatta yhteistyö on toiminut hyvin ja olemme auttaneet toisiamme haastavina aikoina. Se osoittaa, kuinka ainutlaatuisia pohjoismainen yhteistyö on. Samalla voimme oppia pandemiakokemuksista ja keskustella siitä, miten voisimme vahvistaa yhteistyötä kriisitilanteissa.

Ystävällisin terveisin

Torbjørn Røe Isaksen